

Iz Saleške doline. Brezposelni pripovedujejo o zanimivem prizoru, ki so ga slišali in videli pred neko mesarijo v Saleški dolini. Naj ga objavimo. Domačin: To morajo biti mariborski mesarji pravi reveži! — Tujec: Zakaj? — Domačin: Bral sem v tržnem poročilu, da plačujejo Mariborčani za volovsko meso prve vrste po 10 do 12 Din kg. — Tujec: No in . . . ? — Domačin: Kaj ne veste, da plačujemo tukaj za najslabše goveje meso 10 Din za kg? Povrh se takšno meso težko dobi, zakaj v Saleški dolini imajo tudi stare krave prvovrstno meso in naši mesarji slabe živine sploh ne kupujejo. — Tujec: Morebiti pa kmetje tukaj držijo živino zelo drago? — Domačin: Še po 3 Din vam ne plača nikdo najboljših volov, v Mariboru so vsaj po 3.50 in 3.75 Din 1 kg. — Tujec: Takoj otvorim mesarsko obrt v Saleški dolini. — Domačin: Po čem boste pa prodajali prazna goveja čreva? — Tujec: Dam vam jih zastoj. — Domačin: Ne maram za nje. Nisem tak umazanec, ampak plačam našim mesarjem rajše po 1 Din za 1 meter. — Tujec: Če ste tukaj tako nobel, otvoril bom dve mesariji. Jutri začnem.

Iz zagrebške torbe. Res velika je ta torba, zato se tudi vedno lahko kaj iz nje iztrese. Saj kakor pravijo nekaterim ta vsebina ugaja, čeprav ni vselej vzpodbudna. Pa tudi danes ni vse v vzpodbudo! Staviskega povsod imenujejo, pa tudi v Zagrebu nismo brez njega. Kar dva »brata« imata tukaj, ki sta si prilastila malo preveč besede pri pobiranju mestnega davka. Nista bila ravno najvažnejša gospoda na davkariji, pa sta si znala potrebno oblast sama priskrbeti. Kar tako po domače sta si poklicala davkoplačevalce in se pogovorila z njimi: Če plačaš takoj, se ti davek zniža. Tako so se davki zniževali, a njihni dohodki so rasti. Zato sta se lahko vozila z avtomobilom prav na mehkem, sedaj pa sedita na trdem v luknji. Njuni imeni se sedaj nič kaj s častjo ne imenujeta. — Gledališče in radio sta se sprla. Za sedem jurčkov sta se. Radio pravi, da je za gledališče dosti velika reklama, če se prenašajo igre iz gledališča, a gledališče trdi, da to ne gre. Pa res ni šlo; ker so v gledališču ugotovili, da bo treba opustiti 190 igralcev, če bo tako malo gledalcev. Zato je kar spodobno, da tudi židje, lastniki radija, primerno plačajo. Sedaj pravijo, da so se pogovorili. Jaz tudi pravim: naj le plačajo židje, saj imajo odkod. Tudi to povedo, da se bo pojačala zagrebška radio-postaja, in sicer bo pajačena na 5 kw, bo torej sedemkrat močnejša kot je zdaj. Ljubljanske pa še ne bo dosegla. — Zanimivo je tudi, kaj se časnika ju lahko pripeti, seveda se to ne more zgoditi našemu poročevalcu. »Jutarnji list« (zagrebški dnevnik) je teden prej poročal »o sijajno uspeli prireditvi«, kot je bila. Vse natanko je povedal, kot se je zgodilo. Tako dobro pa je pogodil zato, ker je kar iz programa prepisal (na datum pa je pozabil pogledati), pohvalil pa je tudi, ker grajati je neprimerne, človek se namreč lahko zameri. Vse je bilo prav, samo teden prezgodaj! To povem zato, da boste vedeli, koliko smete verjeti »naprednim«, kadar poročajo o naših rečeh, za katere bi raje vedeli, da jih ne bi bilo. — Družba sv. Mohorja kliče, da se prigrasite. Spominjam pri tej priliki na podobno družbo pri Hrvatih. Niso nam Slovencem kos. Točnih podatkov nisem mogel dobiti. Toliko je povedano, da se je koledarja natisnilo 40.000. Po svoti prejete članarine pa sledi, da je rednih odjemalcev nekaj čez 30.000. Rednih knjig dobijo člani devet, plačajo pa zanje po 40 Din. — Židje so v skrbeh. Boje se, da bo padlo tudi tukaj po njihovih glavah. Hitler prav zaradi tega tukaj posebno ugaja, ker je židom posve-

tili, pa bi bilo jako vstreženo, če bi se tudi tu malo zaropotalo. Takole po nekaterih listih se včasih kdo kaj oglasi: »Senzacija« se imenuje neki zagrebški tednik, ki od židov malo pohvalnega pove. Njim se seveda to ne dopade, zato so pa presodili: klin s klinom. Izdali so tednik »Odpore«, kjer razlagajo, da je sploh slovska natura plemenita in strpljiva, da bi bilo torej prav grdo, če bi ne bili »gostoljubni« Abrahamovim potomcem. Razizem, pravijo, je grda stvar. Židje so pa sploh jako koristni ljudje. Tako skušajo dopovedati, da se jim ne bi nič kaj dopadlo, če bi morali »romati« v svoje »sveto mesto« iz naše »blagoslovljene« zemlje. — V nedeljo se ponavlja v Jeronimski dvorani narodna igra »Miklova Zala«. Tudi hrvaško občinstvo se za to našo priljubljeno igro zanima in se obeta posebno lepa udeležba. Ko je bila prvič igrana, je tudi »Jutarnji list« prinesel jako pohvalno kritiko.

Razveljavljene občinske volitve.

Cezanjevc.

Upravno sodišče v Celju je pod številko A 414, 1933- 6, izdalo tole odločbo:

Zoper občinske volitve, ki so se dne 15. oktobra 1933 vršile v občini Cezanjevc, srez ljutomersko-radgonski, se je v volilnem imeniku vpisani Ribič Ivan mlajši, posestnik v Cezanjevcih, dne 21. oktobra 1933, torej v odprtem roku 8 dni po dnevu volitev, pritožil na upravno sodišče v Celju.

Upravno sodišče je po par. 50 zakona o občinah v nejavni seji odločilo:

Pritožbi se ugodi in razveljavijo občinske volitve radi nepravilnega postopanja volilnega odbora s tem, da se morajo po par. 50 odstavka 5 zakona o občinah v mesecu dni od prejema te odločbe vršiti nove volitve.

Zoper to odločbo ni pravnega sredstva.

Razlogi:

Pritožitelj navaja več nepravilnosti, ki so se dogodile pri volitvah za občinski odbor zgoraj navedene občine, med njimi pa tudi to, da je volilni odbor dopustil, da se je v glasovalni zapisnik kandidatne liste Vunderl Franceta vpisalo 36 volilcev, ki niso osebno prišli na volišče, nego je zanje volil kot pooblaščenec Smodiš Stanko, posestnik na Stari cesti št. 73. To postopanje pa nasprotuje določili par. 22 banovinske uredbe, po katerem smejo volilci glasovati samo osebno na volišču svoje občine in to ustmeno. Pismonega glasovanja s pooblastili ta uredba in zakon o občinah ne dopuščata.

Upravno sodišče je moralo pritožbi ugoditi, ne da bi se bavilo z drugimi pritožbenimi točkami, ki so le podrejenega pomena, in sicer radi tehle razlogov:

Po par. 35 zakona o občinah smejo volilci glasovati samo osebno in tudi banovinska volilna uredba le dovoljuje, da sme volilec, ki radi težke telesne hibe ne bi mogel glasovati na način, ki je predpisan v par. 20, privedi pred volilni odbor pooblaščenca, da glasuje mesto njega. Iz zapisnika o poslovanju volilnega odbora v času glasovanja in iz priloženih pooblastil izvira, da je glasovalo po pooblaščenca 11 volilcev, ki osebno niso prišli na volišče. Glasovi teh volilcev so torej neveljavni in njih vpoštevanje nezakonito. Ta nezakonitost je pa bistveno vplivala na izid volitev, ker znaša razlika med obema kandidatnima listama le tri glasove.

Zato je moralo upravno sodišče odločiti, kakor je zgoraj navedeno.

Celje, dne 19. decembra 1933.

Vransko okolica.

Upravno sodišče v Celju je pod številko A 455-33-11 izdalo tole odločbo:

Zoper občinske volitve, ki so se dne 15. oktobra 1933 vršile v občini Vransko-okolica, srez celjski, so se v volilnem imeniku vpisani Golavšek Jožef, posestnik, Loke št. 15, in tovariši dne 21. oktobra 1933, torej v odprtem roku 8 dni po dnevu volitev, pritožili na upravno sodišče v Celju.

Upravno sodišče je po par. 50 zakona o občinah v nejavni seji odločilo:

Pritožbi se ugodi in razveljavijo občinske volitve radi nepravilnega postopanja volilnega odbora s tem, da se morajo po par. 50 odstavka 5 zakona o občinah v mesecu dni od dne prejema te odločbe vršiti nove volitve.

Zoper to odločbo ni pravnega sredstva.

Razlogi:

Na pritožbo zgoraj imenovanih je upravno sodišče po pregledu pritožbe in volilnih spisov ugotovilo, da so se pri volitvah za občinski odbor zgoraj navedene občine dogodile sledeče nepravilnosti:

Pritožitelji trdijo, da si na volišču v Št. Juriju ob Taboru predstavniki in njegov namestnik kandidatne liste Cukala Maksa nista smela ničesar baležiti in da nista smela vpogledati glasovalnih zapisnikov; predsednik volilnega odbora je dal odstraniti iz volilnega lokala predstavnika kandidatne liste Cukale Maksa, kmalu nato pa tudi njegovega namestnika; tudi jima ni bilo dovoljeno, da bi po 18. uri prisostvovala ugotovitvi volilnega rezultata, ki se je razglasil dvakrat: po prvem je dobila kandidatna lista Cukala Maksa 377 glasov, kandidatna lista Žilnika Alojza pa 339 glasov; po drugem razglasu (na občinski deski) pa je dobila Žilnikova lista 379 glasov, torej dva glasova več kakor Cukalova; oba rezultata sta nepravilna, ker je v resnici dobila Cukalova lista 429, Žilnikova lista pa le 247 glasov.

Glede trditve pritožiteljev, da je bila predstavnikoma Cukalove liste na volišču v Št. Juriju ob Taboru onemogočena vsaka kontrola, izvira iz zapisnika o poslovanju volilnega odbora, da predstavniku Cukali in njegovemu namestniku predsednik ni dovolil, da bi zapisovala volilce, češ, da se s takim zapisovanjem moralno vpliva na ostale volilce. Ker se pa predstavnik in namestnik Cukalove liste tem nista hotela pokoravati, sta se po sklepu volilnega odbora morala odstraniti.

Nadalje izvira iz odgovora volilnega odbora na pritožbo, da je bil predstavnik Cukala pripravljen, da opusti zapisovanje volilcev, če bi mu volilni odbor dovolil, da kontrolira zapisnik volilnega odbora. To se mu pa ni dovolilo, »ker se je uradno imenovani volilni odbor čutil s tem v svojih funkcijah užaljenega in je bila njegova uradna neoporečnost postavljena v čudno luč«. Pri zaslišanju pri srezku sodišču na Vrnskem pa je predsednik volilnega odbora Sfilgoj Aleksander kot priča pod prisego potrdil, da je vsled zgoraj navedenega razloga dal odstraniti iz volilnega lokala Cukalo in njegovega namestnika. Da bi pa nasprotna lista ne bila privilegirana, je odredil, da se mora odstraniti tudi predstavnik in namestnik Žilnikove liste. Ko se je po 18. uri predstavnik Cukala Maks vrnil v volilni lokal, mu je res rekel, da nima na volišču ničesar več iskati, rezultat pa bo po končanem skrutinju razglašen.

Iz navedenega izvira, da je bila predstavnikoma Cukalove liste res onemogočena vsaka uspešna kontrola volitvenega postopka. S tem pa se je prekršilo določilo par. 34 odstavka 2 zakona o občinah. Po tem določilu imajo namreč predstavniki kandidatnih list pravico prisostvovati poslovanju volilnega odbora in podajati pripombe, ki se vpišejo na zahtevo v zapisnik. Tega določila pa ni razumeti tako, da sme predstavnik liste prisostvovati glasovanju samo kot pasiven gledalec, nego ima kot pooblaščenec volitev tiste liste, katero zastopa, pravico, da nadzoruje volitveno postopanje. Ta nadzor pa lahko vrši na dva načina: 1. da si sam beleži oddane glasove in 2. da nadzoruje zapisničarja pri vpisovanju oddanih glasov v glasovne seznane. Čim se mu zabrani oboje, potem je kontrola volitvenega postopka po predstavniku liste nemogoča in njegova navzočnost nima več pravega pomena. Razume se seveda, da predstavnik s takim kontroliranjem ne sme v nobenem oziru ovirati volilnega odbora pri njegovem poslovanju, kakor tudi sicer ne motiti glasovanja ali nedovoljeno vplivati na volilce.

Iz zgoraj navedenega pa tudi izvira, da je volilni odbor neopravičeno odstranil predstavnika iz volilnega lokala. Po par. 34 zakona o občinah v zvezi s par. 9 in 26 uredbe o glasovalnem postopku imajo predstavniki kandidatnih list pravico, da prisostvujejo volitvam ves čas od početka do konca. Pod izrazom volitve je namreč razumeti ne le glasovanje, temveč celokupno poslovanje volilnih in glavnih volilnih odborov.

Navedene kršitve pravic predstavnikov Cukalove liste v zvezi s trditvijo pritožiteljev, da je uradni rezultat volitev napačen, odvzame volilnim aktom in ugotovitvi volilnega rezultata tisto verodostojnost, ki bi jim jo brez te kršitve kot uradnim aktom bilo priznati.

Radi tega je upravno sodišče pritožbi ugodilo in odločilo, kakor je zgoraj navedeno.

Celje, dne 23. januarja 1934.

Red francoske častne legije.

Tolikokrat čitamo v časopisju, kako odlikuje francoska republika najbolj zaslužne moške in ženske z redom »častne legije«.

Francoski red ali odlikovanje častne legije ima dvojni namen, odkar je bil ustanovljen: Pomagati državni blagajni do denarja in vojaka navdušiti za hrabrost.

Ustanovitelj.

Red častne legije je poklical v življenje Napoleon leta 1802. Hotel je s tem redom pritegniti francoski armadi vedno več junakov. Leta 1804, na obletnico začetka francoske revolucije, je pustil služiti Napoleon v Parizu pod kupolo invalidskega doma slovesno službo božjo, katere se je udeležil celotni dvor. Po sv. maši je zaprisegel za novo odlikovanje častne legije določene in nato jim je še le pripel na prsa križce. Eden mesec pozneje na svoj rojstni dan 16. avgusta je storil isto v svojem taboru v Boulogne, odkoder je nameraval napasti Anglijo. Ob navzočnosti 100.000 gledalcev, celotne armade in ob ropotu 1800 vojaških bobnov je sam razdeljeval odlikovanja.

S podelitvijo reda častne legije je podelil Napoleon odlikovancem posebne pravice, ki so jih dvignile iz ljudskih množic. Ako je stopal legijonar mimo straže, mu je morala izkazati vojaške časti. Častni legijonarji so bili brez vsega volilni moške, čeravno niso bili izvoljeni. Njih sinovi so prejemale študentske stipendije na vojaških in civilnih zavodih. Ako je legijonar umrl, ga je morala spremljati na zadnji poti vojaška četa najmanj 25 mož.

Rojstvo in stan

Častnega legijonarja sta bila postranska zadeva. Nekaj prav posebnega je postal odlikovanec še le po podelitvi reda častne legije. Eden prvih častnih legijonarjev je bil stotnik Coignet. Šest let poprej je bil še navaden hlapec in ni znal ne prej in ne pozneje ne pisati in ne čitati. Odlikovanje je prejel, ker je ubil pet avstrijskih topničarjev, top pa zajel. Za ta čin je dobil poleg drugih korporalov in prostakov Napoleono odlikovanje. Ko je prejel stotnik Coignet križec, so se mu približale najbolj imenitne Parižanke. Vsaka se je hotela dotakniti križca in objeti odlikovanega. Kavarnar v Palais Royal mu je rekel: »Vse bom postavil pred vas, karkoli poželite; člane častne legije bomo pogoščali zastoj.«

Število.

Število članov častne legije je bilo prvotno določeno na 6000. A že Napoleon je imenoval 40.000 legijonarjev. Ob njegovi smrti jih je še živelo 30.000. Le 1200 je bilo civilistov.

Po uradni statistiki je bilo leta 1888 52.915 živih članov častne legije. Med temi je 31.757 vojaškega stanu in 21.158 civilistov.

Leta 1927 je bilo vseh častnih legijonarjev 120.000.

Državni dobiček.

V prejšnjih časih so vrgli križci častne legije letno državni blagajni 7 milijonov frankov, danes seveda mnogo več. Ni namreč že vse opravljeno in ni vsemu zadoščeno, če prejmeš križec, ampak moraš zanj plačati državno takso. Red častne legije pozna te le stopnje: viteze, oficirje, velike oficirje in nad vsemi je še veliki križ. Vsaka stopnja ima posebno takso. Vsak mesec danes imenujejo nove člane častne legije, ali pa že odlikovane porivajo v višje stopnje, za kar je treba tudi plačati posebne in visoke takse.

Hočete postati moja žena?

Mlad gospod: »Zakaj ste tako molčeča- mlada gospica? Cele četrt ure niste spregovorili niti besedice.«

Gospodična: »Že res. Vedite, da govorim le tedaj, če kaj znam povedati.«
»Imenitno! Hočete li postati moja žena?«

Od spodaj navzgor.

»Da, sedaj je pa milijonar . . . Ponzal sem ga že, ko je prebival v kleti.«
»Tako se ujema, je pač prišel od spodaj navzgor.«

Poslednje vesti.

Iz naše države.

Naša narodna skupščina je pričela v ponedeljek dne 26. februarja razpravo o državnem proračunu za leto 1934—35.

Iz inozemstva.

V Ameriki bi radi vpeljali štiridnevni tednik. Iz Washingtona poročajo, da je predsednik ameriškega odbora za narodno obnovo general Johnson izjavil, da bo te dni sklical v Washington prvake in voditelje glavnih ameriških industrij in z njimi razpravljaj o možnosti uvedbe štiridnevnega tednika. Danes je v ameriških Združenih državah 10.500.000 ljudi, ki so stalno brez dela, 4 milijoni delavcev so pa le začasno zaposleni in bodo te dni še to izgubili. General Johnson je mnenja, da bi bilo moči v kratkem zaposliti 5 milijonov delavcev, ki so zdaj brez dela, če bi se uvedel štiridnevni tednik.

Z oboroženo silo nastopajo Francozi v Maroku v severni Afriki proti onim domačinom, ki se upirajo njihovi nadoblasti od leta 1916.

Domače novice.

Odgovor vsem, ki pošiljajo vprašanja. Pred vsem moramo vsem, ki nam pošiljajo razna vprašanja, odgovoriti, da jih prejemo v takem številu, da bodo prišla šele v mesecih na vrsto. Zato se ne hudajte na nas, da ne moremo vsem naenkrat ustreči. — F. P. v P. Na vaše vprašanje vam sporočamo, da smo že objavili zakon o zaščiti kmeta. Tam najdete, kako visoke obresti vam sme vaš posojilodajalec računati, če seveda hočete sami več plačati, je to vaša stvar. Cena voznje po dogovoru se sme izpremeniti le po dogovoru. Ako do sporazuma ne pride, se vcenijo voznje letos po občinskih cenilih. Ako se tudi s tem ne zadovolji, po sodnji.

Hranilne knjižice Spodnještajerske posojilnice v Mariboru se sprejmejo v polni vrednosti pri nakupu blaga v trgovini Anton Macun, Maribor, Gosposka ulica 8—10. 192

Obsojen je bil pred celjskim okrožnim sodiščem na dve leti ječe 29letni mesarski pomočnik Franc Leskovšek, ker je v petek dne 26. januarja popoldne v celjski mestni klavnicni zabodel 20letnega tovariša, mesarskega pomočnika Jožeta Brezovška.

Gospodarsko poslopje in kozolec je upepelil ogenj dne 24. februarja posestniku F. Klančičarju v Sp. Zavinrh pri Zagorju ob Savi. Pogorelec ima krog 80.000 Din škode, ker mu je pogorelo poleg stavb še vse gospodarsko orodje, krma in 9 vozov. Zavarovalnina je malenkostna.

Usodepoln plaz s strehe. Mladi posestnik Ciril Finžgar iz Bistrice pri Kranju je spravljaj voz, ko se je vsul nanj s sosedne strehe plaz ledu, snega in opeke. Sneg je zlomil pri vozu lestvo, Finžgar je padel pod voz in je dobil vsled padca in plaza take poškodbe, da je ugotovil zdravnik pretres možganov.

Obvestilo ban. kmetijske šole v Sv. Juriju ob južni žel. Kr. banska uprava želi, da se na zavodih še bolj razvije za naše kmetovalce kmetijsko posvetovalna služba ter da se določijo v ta namen v tednu prvenstveno dnevi torek, četrtek in sobota. Zavod želi, da kmetovalci izrabijo čimbolj možnost, da si ogledajo večkrat naprave in delo na zavodu za primerjanje in razumno posnemanje na svojem, nastavljenici na zavodu pa rade volje dajejo redno potrebna pojasnila. V interesu vseh je pa že radi boljše izrabe časa, da se v prvi vrsti uporabljajo ti dnevi, v katerih je na zavodu v